

ΠΑΛΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
(ΟΜΑΔΑ Α΄)**

**ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ (ΟΜΑΔΑ Β΄)**

ΠΕΜΠΤΗ 23 ΙΟΥΝΙΟΥ 2016

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Το ομαδικό παιχνίδι

Στα ομαδικά αθλήματα μαθαίνεις να 'σαι έτοιμος, να συγκρατιέσαι, να περιμένεις στην κατάλληλη στιγμή, να θυσιάζεις τις ατομικές χαρές ή προτιμήσεις για τα συμφέροντα της ομάδας. Μαθαίνεις να προσαρμόζεις τις ιδιότητές σου στις ανάγκες του συνόλου, να εκμεταλλεύεσαι, όσο μπορείς, για τη νίκη τα ελαττώματα και τα προτερήματά σου. Με τη μέθοδο αυτή μονάχα μπορείς ν' ασκηθείς για το μεγάλο παιχνίδι, αργότερα, της δημόσιας ζωής.

Για να φτάσεις στο υψηλό αυτό κορύφωμα της άσκησης, πρέπει καλά να ξέρεις τον εαυτό σου, να ξέρεις το διπλανό σου, να ξέρεις κι ολόκληρη την ομάδα, όπου ανήκεις. Κι όχι μονάχα αυτό· να ξέρεις και την αντίπαλή σου ομάδα. Να μην την περιφρονάς, να τη σπουδάζεις με αμεροληψία και σέβας, να ξέρεις καλά τις αρετές και τις δυνάμεις της, για να οργανώσεις ανάλογα και συ τις αρετές και τις δυνάμεις σου και να μην χάσεις το παιχνίδι.

Κι ακόμα τούτο το σημαντικότερο, που αποτελεί το πιο κρυφό, το πιο πανάρχαιο τέρμα του παιχνιδιού: να ξέρεις πως και η αντίθετη ομάδα στο βάθος δεν είναι αντίμαχη¹, συνεργάζεται μαζί σου, γιατί χωρίς αυτή δε θα υπήρχε παιχνίδι.

Ό,τι αγνότατα ηθικό μπορεί να μας μάθει το παιχνίδι είναι τούτο: ο ανώτατος σκοπός του παιχνιδιού δεν είναι η νίκη, παρά πώς, από ποιους δρόμους, με ποια προπόνηση, με τι πειθαρχία, ακολουθώντας αυστηρά τους νόμους του παιχνιδιού, να μάχεσαι για τη νίκη.

¹ αντίμαχη: αντίπαλη

ΠΑΛΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

Έτσι που κοιτάζα στο ήσυχο τούτο δειλινό τους ωραίους έφηβους του Ήτον², άλλους με τα γαλάζια άλλους με τ' άσπρα κασκέτα τους να πολεμούν, λυγεροί, συγκεντρωμένοι, έτοιμοι, με τον αλαφρό κραδασμό του λιγνού ατσαλένιου σπαθιού, προσπαθούσα να βρω τους θεμελιακούς νόμους της άσκησης· βρήκα τέσσερις:

1. Να ασκείς το σώμα και την ψυχή ως άτομο, ανεξάρτητα από την ομάδα·
2. ν' ασκείς το σώμα και την ψυχή ως άτομο μέσα στην ομάδα τη δική σου·
3. ν' ασκείς το σώμα και την ψυχή αναφορικά με την αντίπαλη ομάδα·
4. ν' ασκείται ολόκληρη η μια ομάδα αναφορικά με ολόκληρη την άλλη ομάδα.

Η ζωή είναι παιχνίδι σαν το τένις, σαν το γκολφ. Δεν παίζεις μόνος σου, παίζεις με άλλους. Έχεις ευθύνη απέναντι σε όλους τους συντρόφους σου, όλοι σου οι σύντροφοι έχουν ευθύνη απέναντί σου. Άτομο κι ομάδα είναι ένα. Το παιχνίδι έχει νόμους· όποιος θέλει να παίζει, οφείλει να ξέρει τους νόμους αυτούς και να τους σέβεται. Αν δεν ξέρει τους νόμους ή αν δεν θέλει να τους σέβεται, δεν είναι άξιος να λάβει μέρος στο παιχνίδι. Μέσα στον κύκλο που χαράζουν οι νόμοι είναι απόλυτα λεύτερος· κανένας, μήτε ο βασιλιάς, δεν έχει δικαίωμα να επέμβει. Μπορεί οι νόμοι αυτοί να είναι παλιωμένοι ή στραβοί ή αυθαίρετοι· δεν έχει σημασία· το σπουδαίο είναι, κι αυτό γυμνάζει την ψυχή του ανθρώπου, να τους υπακούς.

Δεν πρέπει να ντρέπεσαι πως νικήθηκες πρέπει να ντρέπεσαι μονάχα όταν έπαιξες κακά και γι' αυτό νικήθηκες ή – κι αυτό είναι το χειρότερο – πρέπει να ντρέπεσαι όταν νίκησες παίζοντας κακά ή άτιμα.

Νίκος Καζαντζάκης «Αγγλία»

² Ήτον: ονομασία κολλεγίου της Αγγλίας

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΠΑΛΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ
ΘΕΜΑΤΑ

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου, χωρίς δικά σας σχόλια (80 – 100 λέξεις).

Μονάδες 25

B1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό** αν η πρόταση είναι σωστή ή τη λέξη **Λάθος** αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- α)** Με τα ομαδικά αθλήματα μαθαίνει κανείς να προσαρμόζεται στις ανάγκες του συνόλου.
- β)** Δεν είναι απαραίτητο να γνωρίζει κανείς τις αρετές και τις δυνάμεις της αντίπαλης ομάδας.
- γ)** Ο ανώτατος σκοπός του παιχνιδιού είναι η νίκη.
- δ)** Όποιος θέλει να παίζει οφείλει να ξέρει και να σέβεται τους νόμους του παιχνιδιού.
- ε)** Πρέπει να ντρέπεται κανείς, όταν η νίκη του στηρίζεται σε άτιμα μέσα.

Μονάδες 15

B2. Να γράψετε τα δομικά μέρη της έκτης παραγράφου του κειμένου: «Η ζωή είναι παιχνίδι ... να τους υπακούς».

Μονάδες 5

B3. α) Να αντικαταστήσετε στις παρακάτω φράσεις τις υπογραμμισμένες λέξεις με αντίστοιχες συνώνυμες, μεταφέροντάς τες στο τετράδιό σας:

1. ... να θυσιάζεις τις ατομικές χαρές ή προτιμήσεις για τα συμφέροντα της ομάδας.
2. ... να εκμεταλλεύεσαι, όσο μπορείς, για τη νίκη τα ελαττώματα και τα προτερήματά σου.
3. ... να τη σπουδάζεις με αμεροληψία και σέβας...
4. ... προσπαθούσα να βρω τους θεμελιακούς νόμους της άσκησης·
5. ... όποιος θέλει να παίζει, οφείλει να ξέρει τους νόμους αυτούς και να τους σέβεται.

(Μον. 5)

ΠΑΛΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

β) Να γράψετε από ένα αντώνυμο για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις: ομαδικά, δημόσιας, πειθαρχία, νίκη, ξέρει.
(Μον. 5)

Μονάδες 10

B4. Να μεταφέρετε από το κείμενο στο τετράδιό σας μία πρόταση με ποιητική χρήση της γλώσσας (μον. 3) και μία με αναφορική χρήση της γλώσσας (μον. 2).

Μονάδες 5

Γ. Σε ένα άρθρο σας, 400 – 500 λέξεων, που θα δημοσιευτεί στην εφημερίδα του σχολείου σας, να αναπτύξετε από τη μια πλευρά τα οφέλη των ομαδικών αθλημάτων και από την άλλη τους κινδύνους που μπορεί να προκύψουν από την εμπορευματοποίησή τους.

Μονάδες 40

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε **μόνον** τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα, **μόνον με μπλε ή μόνον με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης**.
4. Κάθε τεκμηριωμένη απάντηση είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: **18.30**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 4ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ